

เอกสาร
สรุปเนื้อหา
ที่ต้องรู้

รายวิชา **ทักษะการประกอบอาชีพ**

ระดับประถมศึกษา (อช11002)

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 31/2559

เอกสารสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้

รายวิชาทักษะการประกอบอาชีพ

ระดับประถมศึกษา

รหัส อช๑๑๐๐๒

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

ห้ามจำหน่าย

หนังสือเรียนนี้จัดพิมพ์ด้วยเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
ลิขสิทธิ์เป็นของสำนักงาน กศน.สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

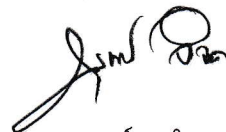

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกระดับการศึกษา สำนักงาน กศน. ในฐานะผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไปที่อยู่นอกระบบ โรงเรียน โดยใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว และเพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน กศน. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สูงขึ้น สำนักงาน กศน. จึงได้จัดทำสรุปเนื้อหา ที่ต้องรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงสื่อได้สะดวก รวดเร็ว อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดีขึ้น

สรุปเนื้อหาที่ต้องรู้ มีเนื้อหาจากการนำหนังสือเรียนของสำนักงาน กศน. มาสรุปเนื้อหา ประเด็นสำคัญที่สอดคล้องตามผังการออกข้อสอบในแต่ละรายวิชาของสำนักงาน กศน. สำหรับ เอกสารสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้นี้ สำนักงาน กศน. ได้จัดทำรายวิชาบังคับ ทั้งสิ้น 5 สาขา รวม 42 รายวิชา ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้เกี่ยวข้อง มาสรุปเนื้อหาที่ต้องรู้ ในรายวิชาดังกล่าว

สำนักงาน กศน. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์กับผู้เรียน กศน. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามสมควร จึงขอขอบคุณ สถาบัน กศน. ภาคทุกภาค สถาบันการศึกษาทางไกล ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง มา ณ โอกาสนี้

(นายสุรพงษ์ จำจด)

เลขาธิการ กศน.

สิงหาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ ๑ ทักษะในการเข้าสู่อาชีพ	๑
กิจกรรมท้ายบทที่ ๑	๘
บทที่ ๒ การทำแผนธุรกิจเพื่อการเข้าสู่อาชีพ	๑๐
กิจกรรมท้ายบทที่ ๒	๑๔
บทที่ ๓ การจัดการการผลิตหรือการบริการ	๑๖
กิจกรรมท้ายบทที่ ๓	๒๒
บทที่ ๔ การจัดการการตลาด	๒๔
กิจกรรมท้ายบทที่ ๔	๒๖
บทที่ ๕ การขับเคลื่อนสร้างธุรกิจเพื่อเข้าสู่อาชีพ	๒๘
กิจกรรมท้ายบทที่ ๕	๓๐
บทที่ ๖ โครงการเข้าสู่อาชีพ	๓๑
กิจกรรมท้ายบทที่ ๖	๓๓
คณะทำงาน	๓๔

บทที่ ๑ ทักษะในการเข้าสู่อาชีพ

ความจำเป็นในการฝึกทักษะอาชีพกระบวนการผลิตกระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี

กระบวนการผลิตกระบวนการตลาดจำเป็นต้องดำเนินกิจกรรมควบคู่กันไปจะผลิตอะไรต้องมีการนำเสนอผลงานหรือชิ้นงานจากนั้นจึงมีการส่งจองสินค้าเพื่อผู้ผลิตจะได้ทราบความต้องการทั้งด้านขนาดคุณภาพปริมาณและราคาของสินค้าที่เป็นธรรมเพื่อผู้ผลิตที่จะได้คำนวณต้นทุนเพื่อการตกลงในการผลิตสินค้านั้น

ตัวอย่างเช่น เกษตรกรจะปลูกพืชชนิดหนึ่งเกษตรกรจะต้องไปศึกษาหาความรู้ของพืชชนิดนั้นอย่างถูกต้องเรื่องพันธุ์ที่ต้องการของตลาดดินฟ้าอากาศเป็นอย่างไรช่วงฤดูกาลใดปริมาณผลผลิตต่อไร่การเตรียมดินการปลูกดูแลรักษาความต้องการใช้ปุ๋ยหมักเกษตรกรจะต้องคิดค้นสูตรปุ๋ยหมักที่พืชชนิดนั้นมีความต้องการธาตุอาหารที่ถูกต้องจึงเป็นสูตรปุ๋ยหมักใหม่ทำให้เกิดเป็นนวัตกรรมปุ๋ยหมักขึ้นช่วงแรกอาจจะใช้แรงงานคนในการทำปุ๋ยหมักเพราะความต้องการในปริมาณไม่มากต่อมามีความต้องการปริมาณมากขึ้นจำเป็นต้องซื้อเครื่องผสมปุ๋ยหมักเครื่องอัดเม็ดปุ๋ยหมักการพรวนดินจำเป็นต้องใช้เครื่องพรวนดินเพื่อลดค่าแรงงานทำให้มีการใช้เทคโนโลยีขึ้นตั้งนั้นกระบวนการผลิตกระบวนการตลาดไม่สามารถแยกจากกันได้จะทำให้ผู้ผลิตสามารถผลิตสินค้าได้ตามความต้องการของตลาด

คุณธรรมและคุณสมบัติที่ดีของผู้มีอาชีพในกระบวนการผลิต

๑. ซื่อสัตย์ต่อผู้บริโภค
๒. รักษาคุณภาพของสินค้าให้คงที่และปรับปรุงให้ดีขึ้น
๓. ไม่ปลอมปนสินค้าหรือปลอมสินค้า
๔. ไม่กักตุนสินค้า
๕. ไม่เอาเปรียบแรงงาน
๖. มีความรู้ความชำนาญในอาชีพของตนเองเป็นอย่างดี
๗. มีความรักในอาชีพของตนเองเมื่อเกิดปัญหาต้องไม่ท้อถอย
๘. มีความเชื่อมั่นในตนเองเพื่อสามารถตัดสินใจได้ทันต่อเหตุการณ์บางอย่าง
๙. มีความคิดริเริ่มและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ

อาชีพหมายถึงหน้าที่การทำงานที่พึงประสงค์ต่อสังคมและสร้างผลตอบแทนที่เป็นรายได้ตรงตามความต้องการเพื่อการดำรงชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันมีการแข่งขันกันมากอาชีพต่างๆจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถความชำนาญการทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติผู้ที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพของตนเองจะต้องมีการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ปัจจัยที่จะจัดการอาชีพให้ได้ผลสำเร็จจำเป็นต้องมีปัจจัยหลายด้านเช่น

๑. การหาข้อมูลจากเอกสารในแหล่งต่างๆ
๒. สื่อวิทยุโทรทัศน์หนังสือพิมพ์
๓. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในอาชีพนั้นๆ
๔. พบผู้รู้ภูมิปัญญาในชุมชน
๕. มีการทดลองวิเคราะห์เพื่อจัดการอาชีพนั้น

การจัดการหมายถึงกระบวนการในการบริหารงานโดยการอาศัยบุคคลอื่นทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการอาชีพหมายถึงกระบวนการในการจัดกิจกรรมงานอาชีพนับตั้งแต่การวางแผนการจัดองค์การการตัดสินใจการสั่งการการควบคุมการติดตามผลเพื่อให้ได้ผลผลิตหรือบริการที่เป็นที่ต้องการของลูกค้าและได้รับการยอมรับจากสังคม

การจัดการอาชีพที่สำคัญคือต้องรู้ว่าตนเองมีความรู้ความสามารถความถนัด ชำนาญการและมีคุณสมบัติเหมาะสมกับอาชีพนั้น

คุณลักษณะที่สำคัญในการจัดการอาชีพ

๑. **มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์**ซึ่งเกิดขึ้นได้หากเราเป็นคนช่างสังเกตและสามารถรวบรวมความรู้หลายๆด้านเข้าด้วยกันช่างคิดรู้จักดัดแปลงสิ่งต่างๆที่เป็นสิ่งเกิดขึ้นมาใหม่มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ

๒. **มีความเพียรพยายาม**เป็นลักษณะที่สำคัญมากที่จะทำให้การประกอบอาชีพประสบความสำเร็จ

๓. **มีความอดทน**ผู้ที่อดทนเป็นผู้ที่ไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ นั้นคือเป็นผู้ที่จะทำอะไรต้องเป้าหมายถึงความสำเร็จไว้ล่วงหน้าปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ตั้งใจและปฏิบัติจริงเมื่อพบกับความล้มเหลวก็ไม่ย่อท้อฟันฝ่าอุปสรรคและนำผลของการล้มเหลวมาเป็นบทเรียนและแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

๔. **มีความเชื่อมั่นในตนเอง** ในการประกอบอาชีพต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองกล้าทำในสิ่งที่ควรทำ

๕. **มีความรอบรู้และทันสมัย** ในการประกอบอาชีพต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้โดยการติดตามข่าวสารและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

๖. **สามารถสื่อสารได้ดีมีประสิทธิภาพ** เพราะการสื่อสารมีความสำคัญต่อการเข้าใจในการติดต่อซึ่งกันและกันการสื่อสารที่มีคุณภาพจะนำไปสู่การยอมรับและปฏิบัติตามความคาดหวังของผู้ส่งสารในทางตรงข้ามหากการสื่อสารบกพร่องก็จะเกิดการปฏิบัติในสิ่งที่ผู้ส่งสารไม่ต้องการได้

๗. **มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี** ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งของผู้ประกอบการมีมนุษยสัมพันธ์ทำให้ลูกค้าสนใจที่จะค้าขายด้วยหรือทำธุรกิจร่วมกันรวมไปถึงผู้ร่วมงานเต็มใจที่จะทำงานด้วยการมีมนุษยสัมพันธ์จึงเป็นโอกาสที่จะทำให้การประกอบอาชีพมีความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

๘. **กล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล** ผู้ประกอบอาชีพโดยเฉพาะผู้ลงทุนประกอบอาชีพของตนเองต้องกล้าที่จะตัดสินใจลงทุนกล้าตัดสินใจในการทำงานกล้าเสี่ยงแต่จะเป็นการเสี่ยงโดยศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบแล้ว

๙. **ความซื่อสัตย์** การประกอบอาชีพทุกอย่างจะต้องทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อจะได้เป็นที่เชื่อถือแก่ลูกค้าหรือผู้ที่มาติดต่อธุรกิจ

๑๐. **ความรับผิดชอบ** การประกอบอาชีพจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อทั้งกับลูกค้าสังคมและสภาพแวดล้อมซึ่งก็หมายถึงการมีคุณธรรมนั่นเอง

ความสำคัญของการจัดการอาชีพมีดังนี้

๑. มีรายได้ที่สามารถตอบสนองความต้องการเพื่อการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว

๒. อยู่ในสังคมได้เมื่อมีอาชีพที่ดีและสุจริตทำให้สังคมยกย่องและให้เกียรติสามารถสร้างประโยชน์ให้กับครอบครัวและสังคมได้

๓. มีเวลาในการทำงานอย่างเต็มที่การมีอาชีพที่ดีและสุจริตเป็นการใช้เวลาที่ตนเองมีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

๔. เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นเมื่อคนมีอาชีพที่สุจริตทำให้เกิดรายได้จึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศส่งผลทำให้รายได้เฉลี่ยของประชากรสูงขึ้น

๕. มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเภทของอาชีพ

อาชีพมีอยู่หลากหลายประเภทและมีลักษณะงานที่แตกต่างกันการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับความชอบของแต่ละบุคคลโอกาสและความชำนาญในอาชีพนั้นๆโดยสามารถจำแนกอาชีพประเภทต่างๆดังนี้

๑. ด้านการผลิตมีความหลากหลายในการผลิตของอาชีพนั้นๆมีวิธีการดำเนินการของแต่ละอาชีพแตกต่างกันอาจเป็นเจ้าของกิจการหรือลูกจ้างโดยแบ่งได้ดังนี้

๑.๑ ผู้ขายที่อาจจะเป็นผู้ผลิตสินค้าหรือเป็นผู้ที่ไปรับวัตถุดิบจากแหล่งผลิตมาประกอบเป็นสินค้าขึ้นมา

๑.๒ ผู้ขายที่เป็นคนกลางขายสินค้าคือคนที่มีเงินทุนที่สามารถเป็นผู้ซื้อสินค้าหรือผลผลิตส่วนใหญ่จะเป็นด้านการเกษตรเพื่อจำหน่ายผลผลิตส่งให้พ่อค้าต่อไป

๒. ด้านการบริการเป็นอาชีพที่มีความต้องการของตลาดแรงงานสูงเนื่องจากสภาวะความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันตลอดเวลาทำให้บุคคลมีโอกาและเวลาให้กับครอบครัวน้อยลงการประกอบอาชีพในการให้บริการจึงเข้ามาทดแทนการประกอบกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวันนอกจากนี้อาชีพด้านบริการยังใช้เงินลงทุนน้อยแต่ได้ค่าตอบแทนสูงและเป็นอาชีพที่สุจริตเป็นที่ยอมรับของสังคม

๓. งานรับราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงและสร้างรายได้สม่ำเสมอตลอดไปหากผู้ประกอบอาชีพรู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัดก็สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ข้อสำคัญต้องซื่อสัตย์รับผิดชอบต่ออาชีพและรักอาชีพของตนเองไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานที่ตนเองสังกัดอยู่อาชีพเหล่านี้ได้แก่ครูทหารตำรวจพยาบาลแพทย์และข้าราชการอื่นๆที่ทำงานในกระทรวงทบวงและกรมต่างๆที่เป็นหน่วยงานราชการโดยรับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนที่ได้จากการชำระภาษีของประชาชนโดยถือว่าเป็นเงินของแผ่นดินดังนั้นข้าราชการทุกคนจึงมีหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลและบริการประชาชนด้วยความเต็มใจเพื่อการศึกษาพัฒนาบริหารและคุ้มครองป้องกันประเทศชาติ

แหล่งเรียนรู้และสถานที่ฝึกอบรม

แหล่งเรียนรู้หมายถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ใฝ่เรียนรู้แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียน

ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้

๑. เป็นแหล่งเสริมสร้างจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๒. เป็นแหล่งศึกษาตามอัธยาศัย
๓. เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต
๔. เป็นแหล่งสร้างความรู้ความคิวิชาการศึกษาและประสบการณ์
๕. เป็นแหล่งปลูกฝังค่านิยมรักการอ่านและแหล่งศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
๖. เป็นแหล่งสร้างความคิดเกิดอาชีพใหม่สู่ความเป็นสากล
๗. เป็นแหล่งเสริมประสบการณ์ตรง
๘. เป็นแหล่งส่งเสริมมิตรภาพความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนหรือผู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเภทของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้มีทั้งภายในและภายนอกชุมชนซึ่งแหล่งเรียนรู้เหล่านี้สามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

๑. แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติเช่นบรรยากาศสิ่งแวดล้อมปรากฏการณ์ธรรมชาติสิ่งมีชีวิตป่าภูเขาแหล่งน้ำทะเลสัตว์และพืชต่างๆ
๒. แหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้นเช่นชุมชนวิถีชีวิตอาชีพภูมิปัญญาประเพณีวัฒนธรรมสถาบันโบราณสถาน สถานที่สำคัญสถานประกอบการห้องสมุดโรงเรียนห้องสมุดเคลื่อนที่ห้องเรียนห้องปฏิบัติการต่างๆห้องโสตทัศนศึกษาห้องมัลติมีเดียเว็บไซต์ห้องอินเทอร์เน็ตห้องเรียนสี่เหลี่ยมพิพิธภัณฑสถานพฤกษศาสตร์สวนสุขภาพสวนหินสวนสมุนไพรสวนวรรณคดีสวนหย่อมสวนผีเสื้อบ่อเลี้ยงปลาเรือนเพาะชำฯลฯ

การวางแผนในการฝึกทักษะอาชีพ

ความรู้และทักษะที่ต้องฝึกอาชีพโดยการกำหนดสิ่งต่างๆ ดังนี้

ผู้เรียนจะต้องคำนึงถึงตัวเองก่อนว่ามีความชอบนิสัยความถนัดสภาพทางสังคมเป็นต้นที่จะทำให้เกิดตัวเองประสบผลสำเร็จในอาชีพนั้นๆแยกการวางแผนการฝึกอาชีพดังนี้

๑. **ศึกษาเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ** การศึกษาหาความรู้ในอาชีพต่างๆจะทำให้ได้รู้ว่าตนเองมีความสนใจในอาชีพอะไรมีใจรักงานด้านใดมีความถนัดด้านใดผู้เรียนจะได้ฝึกปฏิบัติงานนั้นๆซึ่งจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการปฏิบัติในอาชีพนั้นได้

๒. **สร้างลักษณะนิสัยในการทำงาน** คือมีความกระตือรือร้นขยันขันแข็งมีความอดทนในการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เมื่อผู้เรียนทราบว่าคนที่ประกอบอาชีพต้องมีนิสัยเหล่านี้ผู้เรียนจะได้ฝึกตนเองในขณะที่ยังเรียนอยู่จะทำให้มีนิสัยเหล่านี้ติดตัวผู้เรียนตลอดไป

๓. การฝึกปฏิบัติงานต่างๆหรือทดลองทำงานช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติและฝึกฝนไปประกอบอาชีพในอนาคตได้และผู้เรียนควรที่จะฝึกงานหลายๆงานเพื่อจะได้รู้ว่าเราชอบและสนใจงานด้านไหนและเป็นการเตรียมตัวที่จะประกอบอาชีพด้วย

๔. การฝึกวางแผนการทำงานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำงานทุกอย่างมีการกล่าวกันโดยทั่วไปว่า “การวางแผนการทำงานที่ดีเหมือนกับทำงานนั้นเสร็จไปครึ่งหนึ่ง” แสดงให้เห็นว่าความสำคัญของการวางแผนงานมีค่าต่อการทำงานถึงร้อยละห้าสิบของงานทั้งหมดจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากการฝึกในเรื่องการวางแผนทำได้กับงานทุกอย่างการเรียนควรมีแผนในการเรียนแต่ละวันแต่ละสัปดาห์แต่ละเดือนแต่ละปีการทำกิจกรรมต่างๆก็ต้องมีการวางแผนถ้าฝึกทำอยู่เป็นประจำเมื่อเราประกอบอาชีพก็จะนำไปใช้ได้ดีเพราะเราทำจนเกิดเป็นนิสัยแล้ว

วิธีการฝึก

ผู้เรียนเมื่อรู้จักตัวเองแล้วจะเข้ารับการฝึกในอาชีพต่างๆตามความต้องการของตัวเองส่วนมากในการฝึกอาชีพจะเน้นการปฏิบัติดังนั้นจะต้องกลับมาฝึกปฏิบัติที่บ้านเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญเพิ่มความมั่นใจอาจจะมีการเสริมเพิ่มเติมในสิ่งที่ขาดไปหรือตลาดมีความต้องการจะได้เป็นองค์ความรู้ของตัวเองได้

วันเวลาในการฝึก

ผู้เรียนควรสำรวจหาข้อมูลแหล่งฝึกอาชีพเพื่อจะได้ตัวเลือกที่ดีที่สุดเช่นวิชาอาชีพเดียวกันก็หาระยะการฝึกว่าแตกต่างกันอย่างไรบางแห่งอาจใช้เวลาานแต่มีการนำผู้เรียนไปฝึกในสถานประกอบการโดยตรงผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเองเมื่อผู้เรียนกำหนดสิ่งต่างๆดังกล่าวแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการฝึกทักษะอาชีพเพื่อใช้เป็นแผนการฝึกต่อไป

การจดบันทึก

การจดบันทึกหมายถึง การมีข้อมูลที่ตีไว้ช่วยในการตัดสินใจเพราะข้อมูลที่บันทึกไว้จะบอกให้ทราบว่ากิจการดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมเพียงใดหากเกิดปัญหาก็ยอมหาทางแก้ไขได้ทันทีและเราสามารถใช้อ้างอิงข้อมูลเพื่อการวางแผนในอนาคตได้

ประโยชน์การจดบันทึก

๑. เพื่อป้องกันการลืม
๒. เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ
๓. เก็บไว้เป็นหลักฐาน
๔. ได้ทราบข้อบกพร่องและหาทางแก้ไขได้ทันที

๕. เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบการดำเนินงานแต่ละครั้ง
๖. เป็นการควบคุมติดตามการดำเนินงาน
๗. เป็นข้อมูลในการวางแผนงานในครั้งต่อไป

อาชีพในชุมชน แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. **อาชีพประกอบการเอง** เช่น อยู่ซ่อมรถ ปั่นน้ำมัน ร้านตัดผม การทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ร้านขายของชำ ร้านอาหาร เป็นต้น
๒. **อาชีพรับจ้าง งานใช้แรงงาน** ส่วนใหญ่จะเป็นภาคการเกษตร งานที่ใช้ฝีมือ ทักษะในการทำงาน เช่น รับจ้างตามโรงงานต่าง ๆ

หลักการบันทึกกิจกรรมและรายการต่างๆ

๑. บันทึกอย่างสม่ำเสมอและทันต่อเหตุการณ์
๒. จัดบันทึกอย่างมีระบบ
๓. ข้อความถูกต้องชัดเจนเข้าใจง่ายและเป็นประโยชน์ต่อการฝึกอาชีพ

ข้อแนะนำในการบันทึกรายการ

๑. การเขียนตัวหนังสือจะต้องอ่านง่ายสะอาดเรียบร้อย
๒. การบันทึกรายการต้องเรียงตามลำดับก่อน - หลังของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
๓. การบันทึกที่เป็นตัวเลขที่มีตั้งแต่ ๓ หลักขึ้นไปให้ใช้เครื่องหมายจุลภาค(,) โดยนับจากจุดทศนิยมไปทางซ้ายมือทุก ๓ ตัว

การบันทึกข้อมูลแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ

๑. การบันทึกข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับเงินเช่น การจดบันทึกนัดหมายต่างๆ
๒. การบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเงินเช่น การบันทึกบัญชีรายรับ รายจ่าย

กิจกรรมท้ายบทที่ ๑

๑. ให้นักศึกษาบอกถึงคุณธรรมและคุณสมบัติที่ดีของผู้มีอาชีพในกระบวนการผลิตมา ๕ ข้อ

.....

.....

.....

.....

.....

แนวตอบ

๑. ซื่อสัตย์ต่อผู้บริโภค
๒. รักษาคุณภาพของสินค้าให้คงที่ และปรับปรุงให้ดีขึ้น
๓. ไม่ปลอมปนสินค้า หรือปลอมสินค้า
๔. ไม่กักตุนสินค้า
๕. ไม่เอาเปรียบแรงงาน

๒. การจัดการอาชีพหมายถึง

.....

.....

.....

แนวตอบ กระบวนการในการจัดกิจกรรมงานอาชีพ นับตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์การ การตัดสินใจ การสั่งการ การควบคุม การติดตามผล เพื่อให้ได้ผลผลิตหรือบริการที่เป็นที่ต้องการของลูกค้า และได้รับการยอมรับจากสังคม

๓. แหล่งเรียนรู้ หมายถึง

.....

.....

.....

แนวตอบ แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียน

๔. ให้นักศึกษาบอกความสำคัญของการวางแผน

.....

.....

.....

แนวตอบ

๑. เป็นการคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดในอนาคต
๒. เป็นการกำหนดวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
๓. ทำให้บุคคลรู้หน้าที่ และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
๔. ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี และเป็นระบบในองค์กร

๕. ให้นักศึกษาบอกประโยชน์ของการจัดบันทึกกิจกรรมการฝึกอาชีพ

.....

.....

.....

แนวตอบ

๑. เพื่อป้องกันการลืม
๒. เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ
๓. เก็บไว้เป็นหลักฐาน
๔. ได้ทราบข้อบกพร่องและหาทางแก้ไขได้ทันที่
๕. เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบการดำเนินงานแต่ละครั้ง
๖. เป็นการควบคุมติดตามการดำเนินงาน
๗. เป็นข้อมูลในการวางแผนงานในครั้งต่อไป

บทที่ ๒

การทำแผนธุรกิจเพื่อการเข้าสู่อาชีพ

การวิเคราะห์ชุมชน

การดำเนินงานอาชีพให้ประสบความสำเร็จถึงแม้ว่าผู้ที่จะดำเนินการประกอบอาชีพได้มีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพด้วยการวิเคราะห์ความเป็นไปได้รวมทั้งได้มีการศึกษาข้อมูลองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องมาแล้วก็ตามในการเข้าสู่อาชีพไม่ว่าจะเป็นอาชีพอะไรจำเป็นที่จะต้องศึกษาว่างานอาชีพดังกล่าวมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติลักษณะภูมิอากาศภูมิประเทศศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตและทรัพยากรมนุษย์ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและสามารถกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานอาชีพได้อย่างเหมาะสมจึงควรได้มีการวิเคราะห์ชุมชนเกี่ยวกับสภาพบริบทของพื้นที่กับงานอาชีพที่ตัดสินใจ

การดำเนินการวิเคราะห์ชุมชนโดยใช้เทคนิค SWOT

การดำเนินการวิเคราะห์ชุมชนโดยทั่วไปนิยมใช้เทคนิค SWOT ในการประเมินเพราะเป็นเทคนิคสำหรับวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบว่ามีผลดีหรือผลเสียอย่างไรต่อสิ่งที่จะกระทำ

เทคนิค SWOT ประกอบด้วย

S (Strength) จุดแข็งหมายถึงถึงความสามารถหรือสถานการณ์ภายในชุมชนที่เป็นเชิงบวกซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์หรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงานส่งผลให้งานที่เกิดความเข้มแข็ง

W (Weakness) จุดอ่อนหมายถึงถึงสถานการณ์ภายในชุมชนที่เป็นเชิงลบซึ่งไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานอาจส่งผลให้งานที่เกิดความล้มเหลวได้

O (Opportunity) โอกาสหมายถึงถึงปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกชุมชนที่เอื้อประโยชน์ในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน

T (Treat) อุปสรรคหมายถึงถึงปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกชุมชนที่ขัดขวางหรือไม่สนับสนุนต่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อการดำเนินงาน

การดำเนินการวิเคราะห์ชุมชนตามสภาพบริบทของพื้นที่

ในการดำเนินการวิเคราะห์ชุมชนตามสภาพบริบทของพื้นที่ได้แก่ทรัพยากรธรรมชาติ ลักษณะภูมิอากาศภูมิประเทศศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตและทรัพยากรมนุษย์กับงานอาชีพที่ตัดสินใจเลือกด้วยเทคนิค SWOT เพื่อการเข้าสู่อาชีพ

ขั้นตอนการดำเนินงานการวิเคราะห์ชุมชนตามสภาพบริบทของพื้นที่

๑. กำหนดประเด็นสภาพบริบทของพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์ต่องานอาชีพที่ตัดสินใจเลือกเพื่อนำมาวิเคราะห์
๒. กำหนดรายละเอียดย่อยที่จะทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นของสภาพบริบทแต่ละด้านกับงานอาชีพที่ตัดสินใจเลือก
๓. เมื่อสามารถกำหนดรายละเอียดย่อยได้ในแต่ละประเด็นของสภาพบริบทแล้วในการวิเคราะห์ให้ดำเนินการวิเคราะห์ในแต่ละด้านของการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค SWOT
๔. ดำเนินการวิเคราะห์ระบุข้อมูลตามความเป็นจริงตามหัวข้อของรายละเอียดย่อยในแต่ละประเด็นของสภาพบริบทชุมชนว่ามีความสัมพันธ์กับงานอาชีพที่ตัดสินใจเลือกอย่างไร
๕. เมื่อดำเนินการวิเคราะห์ระบุข้อมูลตามหัวข้อของรายละเอียดย่อยในแต่ละประเด็นของสภาพบริบทชุมชนแล้วผู้วิเคราะห์ข้อมูลต้องวิเคราะห์สรุปข้อมูลทั้งหมดเพื่อให้มองเห็นสภาพการณ์ทั้งหมดพร้อมที่จะนำไปกำหนดเป้าหมายและทิศทางที่จะดำเนินการอาชีพต่อไปโดยควรสรุปเป็นข้อเพื่อความชัดเจน

การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ในการกำหนดแผนธุรกิจชุมชน

วิสัยทัศน์

หมายถึงการมองภาพอนาคตของผู้นำและสมาชิกในองค์กรชุมชนและกำหนดความต้องการรวมสุดท้ายพร้อมเชื่อมโยงกับภารกิจค่านิยมและความเชื่อเข้าด้วยกันแล้วมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ชัดเจนท้าทายมีพลังและความเป็นไปได้โดยเป็นความต้องการของชุมชนและทุกคนในชุมชนเห็นพ้องต้องกันแล้ว

พันธกิจ

หมายถึงความประสงค์หรือความมุ่งหมายพื้นฐานขององค์กรชุมชนที่จะต้องทำเพื่อให้เกิดผลตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้อาจกล่าวได้ว่าเป็นขอบเขตในการดำเนินงานขององค์กรหรือชุมชนก็ได้พันธกิจที่ดีจะสามารถแยกความแตกต่างและคุณค่าขององค์กรชุมชนแต่ละแห่งได้อย่างชัดเจนดังนั้นพันธกิจจะบ่งบอกว่าธุรกิจขององค์กรชุมชนคืออะไรอะไรคือสิ่งที่องค์กรชุมชนต้องการจะเป็นและบางครั้งอาจแสดงสิ่งที่องค์กรชุมชนกำลังให้บริการแก่ลูกค้าอยู่ทั้งผลิตภัณฑ์และบริการ

เป้าหมาย

หมายถึง สิ่งที่เราต้องการจะให้เป็นอย่างนั้นตามข้อบ่งชี้ความสำเร็จตามพันธกิจจะต้องมีผลออกมาในเชิงปริมาณคือเป็นรูปธรรมสามารถคิดคำนวณหรือคิดหาเปอร์เซ็นต์ได้

กลยุทธ์

หมายถึง ตัวที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นกรอบของการจัดการให้ดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่จะช่วยชี้นำถึงกระบวนการในการวางแผนปฏิบัติการต่อไป

การวางแผนการปฏิบัติการ

การจัดทำแผนปฏิบัติการมี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การวางแผนการวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นในการดำเนินการโดยกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความสำคัญของการวางแผน

๑. เป็นการคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดในอนาคต
๒. เป็นการกำหนดวิธีการดำเนินงานต่างๆอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
๓. ทำให้บุคคลรู้หน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
๔. ทำให้เกิดการประสานงานที่ดีและเป็นระบบในองค์กร

หลักสำคัญในการวางแผน

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผน

๑.๑ การวิเคราะห์ผลตอบแทนของการลงทุนการทำกิจกรรมใดสิ่งที่ต้องการคือผลตอบแทนที่ได้กำไรดังนั้นการประกอบธุรกิจจึงเป็นกิจกรรมที่ต้องการกำไรคือ

- ๑) กำไรที่เป็นตัวเงิน
- ๒) กำไรที่เป็นผลพลอยได้ต่อสังคม

๑.๒ การพิจารณาเกี่ยวกับสถานที่ประกอบการศึกษาสถานที่ประกอบการอยู่ใกล้แหล่งชุมชนวัตถุดิบแรงงานตลอดถึงการขนส่งที่จะส่งผลให้ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ

๑.๓ ช่วงระยะเวลาการผลิตมีความจำเป็นอย่างไรมีการวิเคราะห์ช่วงระยะเวลาความต้องการของผู้บริโภคตลอดจนใช้ช่วงที่วิกฤตให้เป็นโอกาสเช่นน้ำมันราคาสูงจะต้องปรับเปลี่ยนมาใช้แก๊สแทน เป็นต้น

๑.๔ ความต้องการของผู้บริโภคจะต้องสำรวจความต้องการของผู้บริโภคมีความต้องการสินค้าแบบใดปริมาณมากน้อยเพียงไร

๒. การกำหนดเป้าหมายจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย ๒ ลักษณะคือ

๒.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณจะต้องมีการกำหนดปริมาณสินค้าที่จะผลิตเข้าสู่ตลาดว่ามีอะไรจำนวนเท่าไรในแต่ละช่วงเวลา

๒.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพมีปัจจัยที่พิจารณา คือ

- ลักษณะผลผลิตเข้าสู่ตลาด
- ขนาดผลผลิตและอื่น

๓. การกำหนดกิจกรรมดำเนินการเมื่อกำหนดเป้าหมายการผลิตแล้วจะต้องมีการกำหนดกิจกรรมดำเนินงานให้สามารถมีผลผลิตได้ตามเป้าหมายได้แก่

๓.๑ การกำหนดสินค้าที่ผลิตตามลักษณะของสินค้าซึ่งจะต้องผลิตจำนวนเท่าใดต่อวัน

๓.๒ การจัดระบบแรงงานวัตถุดิบจำนวนเท่าไรในแต่ละช่วง

๓.๓ การจัดอุปกรณ์ให้ครบและพร้อมที่จะผลิตได้ตลอดเวลา

๔. การตรวจสอบแผนการตรวจสอบแผนทำได้โดยพิจารณาความเป็นไปได้ดังนี้

๔.๑ การลงทุนเงินทุนที่จะใช้ตามแผนมีเพียงพอหรือไม่

๔.๒ แรงงานที่จะใช้ตามขั้นตอนการดำเนินงานเพียงพอหรือไม่

๔.๓ ขั้นตอนการดำเนินงานจะทำได้ทันตามเวลาและปริมาณงานหรือไม่

๔.๔ วัสดุอุปกรณ์เพียงพอพร้อมใช้งานหรือไม่

๔.๕ เมื่อดำเนินงานแล้วไม่ขาดทุน

๕. การปฏิบัติตามแผนเมื่อพิจารณาตรวจสอบแผนแล้วว่าสามารถดำเนินการได้ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆตามแผนโดยมีหลักการดังนี้

๕.๑ ดำเนินงานตามแผน

๕.๒ ทำการติดตามผลการดำเนินงานอย่างละเอียดทุกขั้นตอนศึกษาสภาพปัญหาหาทางแก้ไขจากประสบการณ์และผู้รู้ต่างๆ

๕.๓ ติดตามผลว่ากิจกรรมใดที่ไม่ประสบผลสำเร็จต้องหากิจกรรมอื่นหรือผลผลิตอื่นแทนเพื่อจะได้ผลผลิตตามแผนที่กำหนดไว้

กิจกรรมท้ายบทที่ ๒

๑. S (Strength) จุดแข็งหมายถึง

.....

.....

.....

แนวตอบ ความสามารถหรือสถานการณ์ภายในชุมชนที่เป็นเชิงบวกซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์หรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน ส่งผลให้งานที่เกิดความเข้มแข็ง

๒. วิสัยทัศน์ หมายถึง

.....

.....

.....

แนวตอบ การมองภาพอนาคตของผู้นำและสมาชิกในองค์กรชุมชนและกำหนดความต้องการรวมสุดท้ายพร้อมเชื่อมโยงกับภารกิจค่านิยมและความเชื่อเข้าด้วยกันแล้วมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ชัดเจนท้าทายมีพลังและความเป็นไปได้โดยเป็นความต้องการของชุมชนและทุกคนในชุมชนเห็นพ้องต้องกันแล้ว

๓. ให้นักศึกษาบอกความสำคัญของการวางแผน

.....

.....

.....

แนวตอบ

๑. เป็นการคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดในอนาคต
๒. เป็นการกำหนดวิธีการดำเนินงานต่างๆอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
๓. ทำให้บุคคลรู้หน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
๔. ทำให้เกิดการประสานงานที่ดีและเป็นระบบในองค์กร

๔. การกำหนดเป้าหมายจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายที่ลักษณะอะไรบ้าง

.....

.....

.....

แนวตอบการกำหนดเป้าหมายจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย ๒ ลักษณะคือ

๑. เป้าหมายเชิงปริมาณจะต้องมีการกำหนดปริมาณสินค้าที่จะผลิตเข้าสู่ตลาดว่ามีอะไรจำนวนเท่าไรในแต่ละช่วงเวลา

๒. เป้าหมายเชิงคุณภาพมีปัจจัยที่พิจารณาคือลักษณะผลผลิตเข้าสู่ตลาดขนาดผลผลิตและอื่น

๕. การตรวจสอบแผนทำได้โดยพิจารณาความเป็นไปได้ของสิ่งใดบ้าง

.....

.....

.....

แนวตอบ

๑. การลงทุนเงินทุนที่จะใช้ตามแผนมีเพียงพอหรือไม่

๒. แรงงานที่จะใช้ตามขั้นตอนการดำเนินงานเพียงพอหรือไม่

๓. ขั้นตอนการดำเนินงานจะทำได้ทันตามเวลาและปริมาณงานหรือไม่

๔. วัสดุอุปกรณ์เพียงพอพร้อมใช้งานหรือไม่

๕. เมื่อดำเนินงานแล้วไม่ขาดทุน

บทที่ ๓

การจัดการการผลิตหรือการบริการ

การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ

ในการประกอบอาชีพเป็นเรื่องการตัดสินใจเริ่มต้นคิดและนำไปสู่การปฏิบัติซึ่งผู้ริเริ่มอาชีพจะต้องจัดการเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าทุกชั้นตอนให้เป็นไปตามมาตรฐานข้อกำหนดและมีข้อควรปฏิบัติดังนี้

๑. การสร้างความคิดในการทำผลิตภัณฑ์

การสร้างความคิดในการทำผลิตภัณฑ์เป็นการค้นหาความคิดของตนเองในการทำอาชีพว่าจะเป็นไปได้หรือไม่และมองเห็นช่องทางที่จะขายผลิตภัณฑ์ของตนเองที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งจะต้องมีเทคนิคการค้นหาอาชีพคือ

๑.๑ ต้องดูคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์กล่าวคือเมื่อทำผลิตภัณฑ์ขึ้นมาแล้วต้องมีปริมาณความต้องการของลูกค้าเกิดขึ้น

๑.๒ ต้องกำหนดความต้องการและปัญหา กล่าวคือต้องรู้ว่าผลิตภัณฑ์ที่จะทำสามารถแก้ปัญหาอะไรให้กับผู้บริโภคได้บ้างทั้งในด้านการบริการความสะดวกสบายและความสนใจในสินค้า

๒. เลือกผลิตภัณฑ์หรืออาชีพ

เป็นการพิจารณาเลือกความคิดและทำสินค้าที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมและสามารถสร้างกำไรในการดำเนินงานได้ซึ่งต้องพิจารณาความรู้ความสามารถของตนเองโอกาสในการสร้างตลาดสินค้าของตนเองและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆให้พร้อมในการทำผลิตภัณฑ์

๓. การทดสอบผลิตภัณฑ์

เป็นการพัฒนาแนวความคิดของตนเองเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ตนเองสร้างขึ้นและพยายามสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในผลิตภัณฑ์ของตนเองเช่นกำหนดชื่อสินค้าและตราสินค้าที่เหมาะสมและสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์และจะต้องมีคำถามในการทดสอบผลิตภัณฑ์เสมอ ดังนี้

๓.๑ ผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นน่าเชื่อถือหรือไม่

๓.๒ ผลิตภัณฑ์เป็นที่ต้องการหรือแก้ปัญหาหรือตอบสนองความพอใจของผู้บริโภคหรือไม่

๓.๓ ผู้ใดหรือเป้าหมายใดที่จะเป็นคนใช้ผลิตภัณฑ์ของเราบ้าง

๓.๔ ราคาที่กำหนดไว้เหมาะสมกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์หรือไม่

๔. มาตรฐานของผลิตภัณฑ์

มาตรฐานคือเกณฑ์ในการพิจารณาผลิตภัณฑ์หรือสินค้าเพื่อให้การรับรองว่าผลิตภัณฑ์หรือสินค้านั้นมีคุณภาพตามที่แจ้งไว้ในฉลากโดยมีมาตรฐานอุตสาหกรรมที่ใช้กันอยู่ทั่วไป

๔.๑ มาตรฐานระบบคุณภาพ ISO ๙๐๐๐ ส่วนใหญ่จะใช้กับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ต้องการรับรองคุณภาพ

๔.๒ มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO ๑๔๐๐๐ เป็นการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมที่มีระบบการกำจัดน้ำเสียและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมก็จะได้รับการรับรองมาตรฐานนี้

๔.๓ มาตรฐานข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยความสามารถของห้องปฏิบัติการสอบเทียบและห้องปฏิบัติการทดสอบนอก. ๑๓๐๐ - ๒๕๓๗ เป็นมาตรฐานที่สร้างความเชื่อมั่นกล่าวคือหลังจากมีการทดสอบในห้องปฏิบัติการหรือการสอบนั้นแล้วจะทำให้เป็นที่ยอมรับในผลการทดสอบหรือสอบเทียบและผลการทดสอบระหว่างประเทศซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาทางวิกฤตการณ์ในข้อตกลงด้านการกีดกันทางการค้าได้

๕. ความสำคัญและประโยชน์ของเครื่องหมายมาตรฐาน

๕.๑ ความสำคัญของเครื่องหมายมาตรฐาน เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปจะพบในสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆผลิตภัณฑ์ที่แสดงเครื่องหมายมาตรฐานแสดงว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ให้ความมั่นใจคือ

- ๑) มีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน
- ๒) ปลอดภัยในการบริโภค
- ๓) ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ
- ๔) ผู้ซื้อได้รับความเป็นธรรม

๕.๒ ประโยชน์ของเครื่องหมายมาตรฐาน เครื่องหมายมาตรฐานจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่บุคคลหลายฝ่ายทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคโดยการกำหนดมาตรฐานที่จะส่งผลต่อภาพลักษณ์และเศรษฐกิจของชาติโดยรวมคือ

- ๑) ปลอดภัยในการใช้งานและการบริโภคสินค้า
- ๒) สะดวกประหยัดเงินและเวลาในการเลือกซื้อและเลือกใช้สินค้าเพราะผลิตภัณฑ์มาตรฐานเป็นสินค้าที่สามารถใช้ทดแทนกันและมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน
- ๓) ได้รับความยุติธรรมในการซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับราคาและสามารถเลือกซื้อได้ตามความต้องการ
- ๔) สามารถซื้อสินค้าที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง
- ๕) สามารถทดแทนชิ้นส่วนอุปกรณ์ที่ชำรุดได้สะดวกและรวดเร็วไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ใหม่ทั้งชุดเนื่องจากอุปกรณ์บางชนิดสามารถใช้ทดแทนกันได้

๖) ชื่อส่วนประกอบและอะไหล่ที่ต้องการปรับเปลี่ยนได้ง่ายเนื่องจากอุปกรณ์มีให้เลือกใช้และมีขายอยู่ทั่วไป

การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในการผลิต

ในปัจจุบันมนุษย์เราต้องการความสะดวกสบายจึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเอา นวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้เพื่อช่วยเหลือหรือประกอบกับงานอาชีพที่มีอยู่และอำนวยความสะดวก ในการดำรงชีวิตประจำวันตลอดจนนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดระยะเวลา แรงงานเพื่อจะได้ผลผลิตจำนวนมากตามความต้องการ

นวัตกรรมเทคโนโลยีในการผลิต

นวัตกรรมหมายถึงสิ่งประดิษฐ์ที่คิดค้นขึ้นมาใหม่เพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวก พัฒนางานให้ดีขึ้นทั้งคุณภาพและปริมาณตรงตามความต้องการของตัวและผู้ใช้บริการเช่น การทำเครื่องมืออัดปุ๋ยน้ำให้แก่ต้นพืชในดินทำให้ประหยัดการใช้ปุ๋ยต้นพืชสามารถใช้ได้เต็มที่ ไม่มีการสูญหายจากการชะล้างและระเหยหายไป

เทคโนโลยีหมายถึงการนำความรู้ทักษะและทรัพยากรมาสร้างวิธีการหรือสิ่งของ เครื่องใช้หรือการนำวิธีการโดยผ่านกระบวนการเพื่อแก้ปัญหาสนองความต้องการหรือเพิ่ม ความสามารถในการทำงานเช่นอดีตใช้แรงงานผสมปุ๋ยหมักปัจจุบันใช้เครื่องผสมและอัดเม็ด

หลักการเลือกนวัตกรรมเทคโนโลยีในการผลิต

แนวทางในการตัดสินใจเลือกใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ ในการผลิตโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๑. เลือกขนาดที่พอเหมาะกับงาน
๒. ใช้งานราคาถูกและมีประสิทธิภาพ
๓. สามารถใช้วัสดุพื้นบ้านหรือวัสดุท้องถิ่น
๔. ให้ผลคุ้มค่า
๕. มีความสะดวกในการใช้งาน
๖. ไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้และธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

กระบวนการทางนวัตกรรมเทคโนโลยีในการผลิต

๑. ระบุปัญหาความต้องการ
๒. รวบรวมข้อมูลหรือความรู้เพื่อแสวงหาวิธีการการแก้ปัญหา
๓. เลือกวิธีการในการแก้ปัญหา
๔. วางแผนกำหนดวิธีการเพื่อแก้ปัญหา
๕. ปฏิบัติงานหรือสร้างสิ่งของเครื่องใช้

๖. ทดสอบนำผลงานมาใช้ประโยชน์
๗. ปรับปรุงพัฒนาผลิตผลงานที่สมบูรณ์

ประโยชน์ของนวัตกรรมเทคโนโลยีในการผลิต

๑. ปรับปรุงคุณค่าทางโภชนาการของอาหารให้สูงขึ้น
๒. ให้พืชมีความทนทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืช
๓. ให้พืชมีความทนทานต่อความแห้งแล้งและอุณหภูมิสูงหรือต่ำ
๔. ยืดระยะเวลาการสุกของพืชผักและผลไม้
๕. ทำให้สัตว์ผลิตโปรตีนที่มีคุณค่าสูงขึ้น
๖. ปศุสัตว์ที่ให้เนื้อมีโปรตีนหรือยาปะปนอยู่
๗. การให้วัคซีนแก่มนุษย์ในรูปของผักผลไม้ที่กินได้

การลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ

การผลิตมีความจำเป็นต้องลดต้นทุนในการผลิตและการบริการก็เช่นเดียวกันเพื่อจะได้ราคาสินค้าและบริการที่เหมาะสมเป็นที่พึงพอใจของผู้บริโภคตลอดจนมียอดของการจำหน่ายเหมาะสมซึ่งการลดต้นทุนจะไม่ต้องทำให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์ด้อยลงในการลดต้นทุนการผลิต/บริการผู้ประกอบการมีความจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างในการประกอบธุรกิจต่างๆ ทั้งค่าแรงงานต้นทุนวัตถุดิบที่สั่งมาจากต่างประเทศค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและคู่แข่งชั้นมากขึ้น ปัจจัยในการลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการมีหลายประการเช่น

๑. เจ้าของธุรกิจจะต้องมีนโยบายและโครงการเพื่อลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการอย่างจริงจังชัดเจนและต่อเนื่อง
๒. สร้างจิตสำนึกพนักงานให้มีจิตสำนึกที่ดีต่อโครงการลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ
๓. มีมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการบริหารจัดการ
  - ๓.๑ ประสิทธิภาพการผลิตคือดัชนีชี้วัดใช้เปรียบเทียบการผลิตในแต่ละเดือนที่ผ่านมา
  - ๓.๒ คุณภาพสินค้าและบริการจะต้องปลูกฝังให้พนักงานมีการควบคุมคุณภาพให้ได้
  - ๓.๓ การส่งมอบสินค้า/บริการจะต้องมอบสินค้าตรงตามเวลาที่ลูกค้าต้องการโดยไม่มีปัญหา
  - ๓.๔ ต้นทุนการผลิตในสินค้าประเภทเดียวกันแต่ต้นทุนไม่เท่ากันการลดต้นทุนมิใช่สิ่งที่ทำให้คุณภาพของสินค้าลดลงเสมอไป

๓.๕ ความปลอดภัยเป็นเรื่องพนักงานโดยตรงซึ่งควรกระทำอย่างเคร่งครัดมีส่วนที่ให้ต้นทุนการผลิตน้อยลงรวมทั้งสร้างคุณภาพชีวิตให้กับพนักงานได้

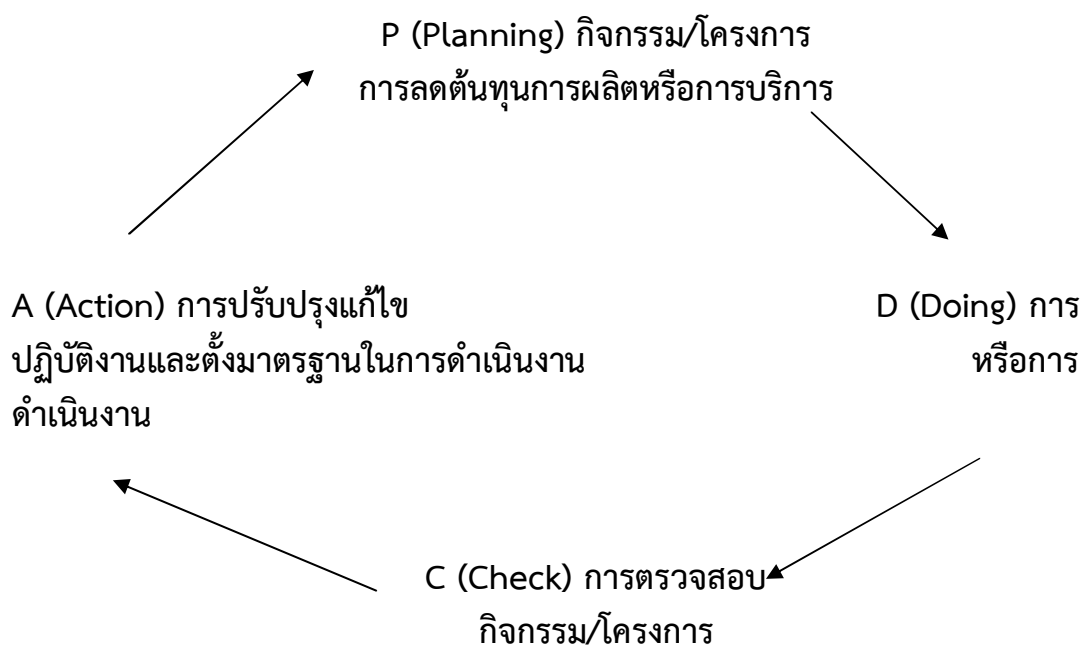
๓.๖ ขวัญกำลังใจเป็นวิธีที่ดีที่สุดคือเพิ่มค่าจ้างและเพิ่มสวัสดิการให้กับพนักงานจะทำให้พนักงานทำงานอย่างเต็มที่

๓.๗ สิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นการสร้างคุณภาพชีวิตให้กับเจ้าหน้าที่บางธุรกิจจะเกี่ยวกับมาตรฐานและการจัดการกับสิ่งแวดล้อมได้ดีถือว่าเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม

๓.๘ จรรยาบรรณเมื่อมีการผลิต/บริการที่พลาดจะต้องมีการยอมรับผิดและปรับเปลี่ยนให้กับผู้รับบริการ

การลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการจะต้องใช้วงจร PDCA (Deming Cycle) ควบคุมให้มีการดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเมื่อเกิดปัญหาในส่วนใดหรือขั้นตอนใดให้มีการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้มีการตรวจสอบทุกขั้นตอนจะทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการได้อย่างถูกต้อง

การลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการใช้วงจร PDCA Deming Cyc

การจัดทำแผนการจัดการการผลิตหรือการบริการ

ปัจจัยการจัดทำแผนการจัดการการผลิตหรือการบริการได้แก่

๑.๑ การเลือกทำเลที่ตั้งของโรงงาน เพื่อให้การผลิตดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การหาสถานที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง หากเลือกทำเลที่ไม่เหมาะสมในการประกอบกิจกรรมจะทำให้องค์กรประสบปัญหาต่างๆได้เช่นการขาดแคลนแรงงานค่าใช้จ่ายในการขนส่งขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็นในการผลิต เป็นต้น ดังนั้นในการเลือกทำเลที่ตั้งของสถานที่ประกอบการควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

๑.๒ แหล่งวัตถุดิบ การเลือกทำเลที่ตั้งสถานประกอบการควรคำนึงถึงแหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในธุรกิจโดยเฉพาะอุตสาหกรรมการผลิตต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการจัดหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพดีราคาถูกและประหยัดค่าขนส่ง

๑.๓ แรงงาน คือการใช้แรงงานคนในการผลิตสินค้าหรือบริการซึ่งมี ๒ ประเภทคือ แรงงานที่มีทักษะความชำนาญและแรงงานทั่วไปถ้าผู้ประกอบการต้องการแรงงานที่มีทักษะความชำนาญควรตั้งสถานประกอบการอยู่ในเมืองใหญ่หรือบริเวณใกล้เคียงแต่ถ้าเป็นแรงงานทั่วไปสามารถจัดตั้งสถานประกอบการในต่างจังหวัดเพราะแรงงานหาได้ง่าย

๑.๔ ค่าขนส่ง ในการเลือกทำเลที่ตั้งสถานประกอบการต้องคำนึงถึงค่าขนส่งในด้านต่างๆดังนี้

- ค่าขนส่งวัตถุดิบจากแหล่งวัตถุดิบไปยังสถานประกอบการ
- ค่าขนส่งสินค้าเพื่อจัดเก็บ
- ค่าขนส่งไปสู่ผู้บริโภค

๑.๕ สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคต่างๆ เช่นน้ำไฟฟ้าถนน การสื่อสารสถานพยาบาลสถานีตำรวจ เป็นต้น

๑.๖ กลุ่มลูกค้า ช่องทางการจำหน่ายสินค้าโดยทั่วไป

๑.๗ กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ การเลือกทำเลที่ตั้งต้องศึกษากฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้เกิดการขัดแย้ง

เงินทุน

เงินทุน หมายถึงเงินที่องค์กรจัดหามาเพื่อใช้ลงทุนและดำเนินการประกอบกิจการเพื่อหวังผลกำไรจากการลงทุนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจตั้งแต่เริ่มลงทุนประกอบกิจการและใช้จ่ายระหว่างดำเนินกิจการเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและความเจริญเติบโตของธุรกิจ

ประเภทของเงินทุนแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

- **เงินทุนคงที่** คือ เงินที่องค์กรจัดหามาเพื่อใช้ในการจัดหาสินทรัพย์ถาวรซึ่งหมายถึงสินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานเกิน ๑ ปีขึ้นไปเช่นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกทำเลที่ตั้งสถานประกอบการได้แก่ราคาที่ดิน ค่าแรงงาน ค่าขนส่ง ค่าวัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรค่าโรงงาน ค่าธรรมเนียมและภาษีที่จะต้องชำระให้องค์กรของรัฐ เป็นต้น

- **เงินทุนหมุนเวียน** คือ เป็นเงินทุนที่องค์กรจัดหาเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดหาสินทรัพย์หมุนเวียนซึ่งหมายถึงสินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานต่ำกว่า ๑ ปีเงินวัตถุดิบในการผลิต วัสดุสิ้นเปลืองค่าแรงงาน ค่าขนส่ง ค่าโฆษณา ค่าน้ำค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น

กิจกรรมท้ายบทที่ ๓

๑. ให้นักศึกษาบอกความสำคัญของเครื่องหมายมาตรฐาน

.....

.....

.....

- แนวตอบ**
๑. มีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน
  ๒. ปลอดภัยในการบริโภค
  ๓. ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ
  ๔. ผู้ซื้อได้รับความเป็นธรรม

๒. เทคโนโลยี หมายถึง

.....

.....

.....

แนวตอบ การนำความรู้ ทักษะ และทรัพยากรมาสร้างวิธีการ หรือสิ่งของเครื่องใช้ หรือการนำวิธีการโดยผ่านกระบวนการเพื่อแก้ปัญหาสนองความต้องการ หรือเพิ่มความสามารถในการทำงาน เช่น อดีตใช้แรงงานผสมปุ๋ยหมัก ปัจจุบันใช้เครื่องผสมและอัดเม็ด เป็นต้น

๓. จงบอกหลักในการเลือกนวัตกรรม/เทคโนโลยีในการผลิต

.....

.....

.....

แนวตอบ การที่บุคคลกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในชีวิตของตนไว้ล่วงหน้า และหาวิธีพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เช่น กำหนดเป้าหมายว่าต้องการปลูกข้าวให้ได้ ไร่ละ ๑๐๐ ถัง ดังนั้น จะต้องหาวิธีการดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมาย เช่น ใช้พันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตสูงควบคู่กับการดูแลรักษาอย่างเอาใจใส่

๔. ให้นักศึกษาบอกความหมายของคำว่า “นวัตกรรม” และ “เทคโนโลยี”

.....

.....

.....

แนวตอบนวัตกรรม หมายถึง ความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อนหรือเป็นการพัฒนา ดัดแปลง มาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว

เทคโนโลยี หมายถึง สิ่งที่มนุษย์พัฒนาขึ้นเพื่อช่วยในการทำงานหรือแก้ปัญหาต่างๆ เช่น อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุ หรือแม้กระทั่งสิ่งที่ไม่ได้เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ หรืออาจเป็นระบบหรือกระบวนการต่างๆ

๕. เงินทุน หมายถึง

.....

.....

.....

แนวตอบ เงินที่องค์กรจัดหามาเพื่อใช้ลงทุน และดำเนินการประกอบกิจการเพื่อหวังผลกำไรจากการลงทุน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจ ตั้งแต่เริ่มลงทุนประกอบกิจการ และใช้จ่ายระหว่างดำเนินกิจการ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และความเจริญเติบโตของธุรกิจประเภทของเงินทุน

บทที่ ๔

การจัดการการตลาด

การตลาด

การตลาด หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆที่จะทำให้สินค้าหรือบริการจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภคหรือผู้ใช้โดยวัตถุประสงค์เพื่อความพึงพอใจของผู้บริโภค

ชนิดของตลาดในชุมชนมีอะไรบ้าง

๑. ตลาดท้องถิ่น
๒. ตลาดเช่าในท้องถิ่น
๓. ตลาดนัดท้องถิ่น
๔. ตลาดสดเทศบาล
๕. ห้างสรรพสินค้า

การจัดการการตลาด

การจัดการการตลาด หมายถึง การสร้างการรับรู้ระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อเพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าเกิดความต้องการสินค้าและตัดสินใจซื้อ

การจัดการการตลาด ประกอบด้วยอะไรบ้าง

๑. **การโฆษณา** คือ การสื่อสารโดยการใช้สื่อต่างๆ ที่ไม่ใช่ตัวบุคคล และมีค่าใช้จ่ายในการโฆษณา เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์
๒. **การประชาสัมพันธ์** คือ กิจกรรมต่างๆที่สร้างความน่าเชื่อถือ และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย
๓. **การวิจัยการตลาด** เป็นสื่อหรือเครื่องมือที่ใช้สำหรับค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการตลาด

ขั้นตอนการจัดทำวิจัยการตลาด ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ อะไรบ้าง

- ๑) การกำหนดข้อมูลที่ต้องค้นหา
- ๒) กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูล
- ๓) กำหนดแบบฟอร์มสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๔) กำหนดระเบียบวิธีการสุ่มตัวอย่าง
- ๕) กำหนดขั้นตอน วิธีดำเนินการเก็บข้อมูลต่าง ๆ
- ๖) วางแผนพัฒนางานสำหรับประมวลผลข้อมูล

๗) วางแผนพัฒนางานสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

๘) กำหนดการจัดเตรียมรายงาน เพื่อนำเสนอผลการวิจัยต่อฝ่ายจัดการ

๔. การส่งเสริมการขาย คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการตลาดในภาพรวม เพื่อให้เห็นถึงส่วนของการตลาดที่แตกต่างกัน

๕. การทำฐานข้อมูลลูกค้า

ประโยชน์ของการทำฐานข้อมูลลูกค้า คือ

๑) ใช้ปรับปรุงกลยุทธ์การตลาดโดยการวิเคราะห์และออกแบบกลยุทธ์ที่ถูกต้องกว่า

๒) สามารถมีกลวิธีการเข้าพบลูกค้าก่อนหลังด้วยวิธีต่างกัน

๓) สามารถปรับส่วนประสมทางการตลาดที่ถูกต้องได้ประสิทธิภาพหลายแง่มุมยิ่งขึ้น โดยใช้กลยุทธ์เชิงรวมจึงได้ผลกว่า

๔) สามารถเพิ่มคุณภาพของศิลปะการปฏิบัติตามผลการตลาด โดยเฉพาะการโน้มน้าวชักจูงใจ และการสร้างอิทธิพลเหนือผู้บริโภค

๖. การกระจายสินค้า เป็นการจัดการเคลื่อนย้ายสินค้าที่พร้อมขายไปสู่ผู้บริโภค ผู้ประกอบการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย

การจัดทำแผนการจัดการการตลาด

การวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาด

๑. **การเจาะตลาด** คือ พยายามเพิ่มยอดขาย โดยเจาะเข้าสู่ตลาดใหม่ ๆ มากขึ้น

๒. **การพัฒนาตลาด** คือ วิธีการเพิ่มยอดขายของผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ขยายตัวเข้าสู่ตลาดใหม่

๓. **การพัฒนาผลิตภัณฑ์** คือ การเพิ่มยอดขาย โดยวิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เก่า

๔. **การขยายชนิดผลิตภัณฑ์** คือ การขยายตัวเข้าสู่ธุรกิจด้านใหม่ ๆ

ขั้นตอนการจัดทำแผนการตลาด

๑. ศึกษาสภาพแวดล้อมขององค์กรเกี่ยวกับอนาคต

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์จะเป็นการกำหนดว่าจะทำอะไรเพื่อใครในการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นจะต้องรัดกุมและครอบคลุมสิ่งที่ต้องการ

๓. การสร้างเป้าหมายหมายถึงจำนวนที่ระบุไว้

๔. การกำหนดแผนการดำเนินงานหมายถึงการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานต่าง ๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. แผนปฏิบัติงานในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรมท้ายบทที่ ๔

๑. การตลาด หมายถึง

.....

.....

.....

แนวตอบ การดำเนินกิจกรรมต่างๆที่จะทำให้สินค้าหรือบริการจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภคหรือผู้ใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความพึงพอใจของผู้บริโภค

๒. ชนิดของตลาดในชุมชนมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

แนวตอบ

๑. ตลาดท้องถิ่น
๒. ตลาดเช่าในท้องถิ่น
๓. ตลาดนัดท้องถิ่น
๔. ตลาดสดเทศบาล
๕. ห้างสรรพสินค้า

๓. ขั้นตอนการจัดทำวิจัยการตลาด ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

แนวตอบ

๑. การกำหนดข้อมูลที่ต้องค้นหา
๒. กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูล
๓. กำหนดแบบฟอร์มสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล
๔. กำหนดระเบียบวิธีการสุ่มตัวอย่าง
๕. กำหนดขั้นตอน วิธีดำเนินการเก็บข้อมูลต่าง ๆ
๖. วางแผนพัฒนางานสำหรับประมวลข้อมูล
๗. วางแผนพัฒนางานสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล
๘. กำหนดการจัดเตรียมรายงาน เพื่อนำเสนอผลการวิจัยต่อฝ่ายจัดการ

๔. ประโยชน์ของการทำฐานข้อมูลลูกค้า คือ

.....
 .....

แนวตอบ ๑. ใช้ปรับปรุงกลยุทธ์การตลาดโดยการวิเคราะห์ และออกแบบกลยุทธ์ได้ถูกต้องว่า

๒. สามารถมีกลวิธีการเข้าพบลูกค้าก่อนหลังด้วยวิธีต่างกัน

๓. สามารถปรับส่วนประสมทางการตลาดที่ถูกต้องได้ประสิทธิภาพหลายแง่มุม
 ยิ่งขึ้น โดยใช้กลยุทธ์เชิงรวมจึงได้ผลกว่า

๔. สามารถเพิ่มคุณภาพของศิลปะการปฏิบัติตามผลการตลาด โดยเฉพาะการ
 โน้มน้าว ชักจูงใจ และการสร้างอิทธิพลเหนือผู้บริโภค

๕. การปรับตัวขององค์กรธุรกิจเมื่อประสบปัญหาอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ สามารถ แยกเป็น ๔ แนวทาง ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....
 .....

แนวตอบ ๑. การเจาะตลาด คือ พยายามเพิ่มยอดขาย โดยเจาะเข้าสู่ตลาดใหม่ ๆ
 มากขึ้น

๒. การพัฒนาตลาด คือ วิธีการเพิ่มยอดขายของผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้
 ขยายตัวเข้าสู่ตลาดใหม่

๓. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ การเพิ่มยอดขาย โดยวิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่
 หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เก่า

๔. การขยายชนิดผลิตภัณฑ์ คือ การขยายตัวเข้าสู่ธุรกิจด้านใหม่ ๆ

บทที่ ๕

การขับเคลื่อนสร้างธุรกิจเพื่อเข้าสู่อาชีพ

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนปฏิบัติการ

๑. วิเคราะห์ความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูลพื้นฐาน
๒. วิเคราะห์วัตถุประสงค์
๓. วิเคราะห์เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ รวมถึงพฤติกรรมของผู้บริโภค
๔. วิเคราะห์ถึงผลตอบแทนของแผนปฏิบัติการ

การพัฒนาแผนปฏิบัติการ

เป็นการนำผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนปฏิบัติการของผู้ประกอบการมาต่อยอดเพื่อพัฒนางานอาชีพในธุรกิจ ของตนให้ดำเนินงานได้ดียิ่งขึ้นหรืออาจมีความสัมพันธ์กับอีกอาชีพหนึ่งได้ ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงกันเพื่อลดความเสี่ยงของธุรกิจ หรือเพื่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น

การประกอบอาชีพควบคู่เกื้อกูลกัน

ประกอบอาชีพควบคู่เกื้อกูลกัน เช่น การเลี้ยงสุกรบนบ่อปลา เมื่อให้อาหารสุกรเศษอาหารร่วงหล่นลงน้ำเป็นอาหารของปลา ล้างคอกสุกรเศษอาหารรวมทั้งสิ่งขับถ่ายของสุกรก็จะ เป็นอาหารปลา ดังนั้นไม่ได้ลงทุนด้านอาหารในการเลี้ยงปลา แต่ต้องปรึกษาผู้รู้ก่อนว่าจะเลี้ยงปลาอะไรและสุกร ๑ ตัวต่อการเลี้ยงปลาที่ตัวจริงจะได้ผลตอบแทนที่ดีและน้ำไม่เน่าเสีย

ขั้นตอนการขับเคลื่อนการสร้างธุรกิจ

๑. การทำผลิตภัณฑ์หรืออาชีพ
๒. การทดสอบผลิตภัณฑ์
๓. การพัฒนาการตลาด
๔. การประเมินและวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์
๕. การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรืออาชีพให้เจริญก้าวหน้า

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ปัญหาอุปสรรค

ในการปฏิบัติงานมักจะมีปัญหาและอุปสรรคเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้ธุรกิจไม่สามารถดำเนินงานไปตามแผนที่วางไว้ ส่วนใหญ่ปัญหาจะเกิดจากสิ่งที่เราไม่สามารถควบคุมได้ เช่น

๑. ปัญหาจากภัยธรรมชาติ

- ๑.๑ ภัยแล้ง
- ๑.๒ อุทกภัย (ภัยน้ำท่วม)
- ๑.๓ วาตภัย (ภัยลม)
- ๑.๔ อัคคีภัย (ภัยไฟไหม้)
- ๑.๕ ศัตรูพืช

๒. ปัญหาการตลาด

๓. ปัญหาแหล่งเงินทุน

๔. ปัญหาการขาดการควบคุมการผลิต

แนวทางแก้ไข

๑. ปัญหาจากภัยธรรมชาติ

เกษตรกรควรนำเอาการเกษตรผสมผสานตามแนวทางทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ โดยให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน ตามโครงการส่วน ๓๐ : ๓๐ : ๓๐ : ๑๐ คือ

- ส่วนแรก ร้อยละ ๓๐ ให้ขุดสระกักเก็บน้ำ
- ส่วนที่สอง ร้อยละ ๓๐ ให้ทำนาข้าว
- ส่วนที่สาม ร้อยละ ๓๐ ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ใช้สอย
- ส่วนที่สี่ ร้อยละ ๑๐ ให้เป็นที่อยู่อาศัยและอื่นๆ

๒. ปัญหาการตลาด

การแก้ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งเงินทุน และการขาดการควบคุม ควรยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปฏิบัติ ดังนี้

ความพอเพียง

๑. ความพอประมาณ
๒. ความมีเหตุผล
๓. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

การใช้คุณธรรมกำกับความรู้

๑. เจื้อนไขคุณธรรม
๒. เจื้อนไขความรู้

กิจกรรมท้ายบทที่ ๕

๑. ให้นักศึกษายกตัวอย่างการประกอบอาชีพควบคู่กัน

.....

.....

.....

แนวตอบ ประกอบอาชีพควบคู่กัน เช่น การเลี้ยงสุกรบนบ่อปลา เมื่อให้อาหารสุกรเศษอาหารล่องหล่นลงน้ำเป็นอาหารของปลา ล้างคอกสุกรเศษอาหารรวมทั้งสิ่งขับถ่ายของสุกรก็เป็นอาหารปลา ดังนั้นไม่ได้ลงทุน ด้านอาหารในการเลี้ยงปลา แต่ต้องปรึกษาผู้รู้ก่อนว่าจะเลี้ยงปลาอะไรและสุกร ๑ ตัวต่อการเลี้ยงปลาที่ตัว จึงจะได้ผลตอบแทนที่ดีและน้ำไม่เน่าเสีย

๒. ให้นักศึกษาบอกขั้นตอนการขั้นตอนการขับเคลื่อนการสร้างธุรกิจ

.....

.....

.....

แนวตอบ

๑. การทำผลิตภัณฑ์หรืออาชีพ
๒. การทดสอบผลิตภัณฑ์
๓. การพัฒนาการตลาด
๔. การประเมินและวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์
๕. การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรืออาชีพให้เจริญก้าวหน้า

๓. ปัญหาจากภัยธรรมชาติทำให้ธุรกิจไม่สามารถดำเนินงานไปตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

แนวตอบ

๑. ภัยแล้ง
๒. อุทกภัย (ภัยน้ำท่วม)
๓. วาตภัย (ภัยลม)
๔. อัคคีภัย (ภัยไฟไหม้)
๕. ศัตรูพืช

บทที่ ๖

โครงการเข้าสู่อาชีพ

ความสำคัญของการทำโครงการประกอบอาชีพ

โครงการประกอบอาชีพเป็นการทำงานเพื่อนำไปสู่อาชีพและการมีรายได้โดยกำหนดวิธีการทำงานและระยะเวลาล่วงหน้าเช่น โครงการปลูกผักปลอดสารพิษ โครงการทำชุดรับแขกจากไม้ยางพารา

ประเภทของโครงการประกอบอาชีพ

๑. ประเภทอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
๒. ประเภทรวบรวมเอกสาร
๓. ประเภททดลอง
๔. ประเภทพัฒนาจากงานเดิม

ขั้นตอนการเขียนโครงการ

การเขียนโครงการ ควรมีกิจกรรมดังนี้

๑. การร่วมกันศึกษาตัวอย่างโครงการประเภทต่างๆ
๒. การรวมกลุ่มคนที่มีความสนใจตรงกัน
๓. การสำรวจความสนใจ
๔. การตัดสินใจ
๕. การประชุมกลุ่ม
๖. ผู้ให้คำปรึกษา
๗. การประสานงาน

ขั้นตอนการเขียนโครงการ

๑. ชื่อโครงการ	ทำอะไร
๒. ชื่อผู้ดำเนินโครงการ	ใครเป็นผู้ทำ
๓. ครูที่ปรึกษาโครงการ	ใครเป็นผู้คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษา
๔. หลักการเหตุผล	ทำไมจึงเลือกประกอบอาชีพนี้
๕. วัตถุประสงค์	ทำแล้วจะได้อะไรหรือเกิดประโยชน์อย่างไร
๖. เป้าหมาย	ทำแล้วมีผลงานอะไรมาน้อยเพียงใด
๗. ระยะเวลาดำเนินการ	ทำเมื่อใด
๘. สถานที่	ทำที่ไหน

๙. งบประมาณ	ใช้ทรัพยากรอะไรบ้างจำนวนเท่าใด
๑๐. ขั้นตอนการดำเนินงาน	ทำอย่างไรมีขั้นตอนทำอย่างไร
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	สิ่งที่คิดว่าจะเกิดขึ้น

การเขียนแผนปฏิบัติการ

การเขียนแผนปฏิบัติการ เป็นการนำกิจกรรมต่างๆ ในโครงการมาเขียนเพื่อนำเข้าสู่การปฏิบัติ โดยมีการกำหนดงาน ระยะเวลา และผู้ปฏิบัติ หรือผู้รับผิดชอบ ซึ่งการปฏิบัติงานโครงการตามแผนที่กำหนดไว้ จะต้องระบุให้ชัดเจนว่า ทำเรื่องอะไร มีใครทำบ้าง และกำหนดระยะเวลาเสร็จสิ้นโครงการด้วย

การตรวจสอบโครงการ

การตรวจสอบโครงการ

หมายถึง การตรวจสอบความคืบหน้าของโครงการ ตลอดอายุของโครงการ การตรวจสอบโครงการ แบ่งเป็น ๒ ประเภท

๑. การตรวจสอบโครงการในระหว่างการดำเนินการ เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข ในกรณีที่ยังจ่ายต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

๒. การตรวจสอบโครงการหลังการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงการบริหารโครงการในอนาคต

กิจกรรมท้ายบทที่ ๖

๑. ประเภทของโครงการประกอบอาชีพได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

- แนวตอบ**
๑. ประเภทอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
  ๒. ประเภทรวบรวมเอกสาร
  ๓. ประเภททดลอง
  ๔. ประเภทพัฒนาจากงานเดิม

๒. ขั้นตอนการเขียนโครงการประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

- แนวตอบ**
๑. ชื่อโครงการ
  ๒. ชื่อผู้ดำเนินโครงการ
  ๓. ครูที่ปรึกษาโครงการ
  ๔. หลักการเหตุผล
  ๕. วัตถุประสงค์
  ๖. เป้าหมาย
  ๗. ระยะเวลาดำเนินการ
  ๘. สถานที่
  ๙. งบประมาณ
  ๑๐. ขั้นตอนการดำเนินงาน
  ๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๓. ในการดำเนินโครงการเราควรมีการตรวจสอบโครงการในระยะใด

.....

.....

.....

- แนวตอบ**
๑. ตรวจสอบโครงการในระหว่างดำเนินการ
  ๒. ตรวจสอบโครงการหลังดำเนินงาน

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

นายสุรพงษ์	จำจด	เลขาธิการ กศน.
นายประเสริฐ	หอมดี	รองเลขาธิการ กศน.
นางตรีสุข	สุขสุขเดช	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
นายอรัญญา	คางนวลไย	ผู้อำนวยการ สถาบัน กศน.ภาคใต้

ผู้สรุปเนื้อหา

นางละอองดาว	แก้วกลับ	ครู กศน.อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง
นางสาวศศิธร	สุพิทยพันธ์	ครู กศน.อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
นางศศิธร	คางเคว้จ	ครู กศน.อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
นางสาวอาภรณ์	ตันตีสธิธิกร	ครู กศน.อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง
นางอรัญญา	สวัสดิ์ประเสริฐ	ครู กศน.อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
นางสาวสุวรรณา	ด้วงทอง	ครู กศน.อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

ผู้ตรวจและบรรณาธิการ

นางนัญญา	ชูประดิษฐ์	ครู สถาบัน กศน.ภาคใต้
นางอรอนงค์	จันทรมณี	ครู สถาบัน กศน.ภาคใต้
นางสาวปัทมาภรณ์	ปิ่นทอง	ครู สถาบัน กศน.ภาคใต้

ผู้พิมพ์ต้นฉบับ

นางสาวกิงกาญจน์ ประสมสุข	เจ้าหน้าที่ สถาบัน กศน.ภาคใต้
--------------------------	-------------------------------

ผู้ออกแบบปก

นายสุภโชค ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
------------------------	---

ออกแบบปก : ศุภาโชค ศรีรัตนศิลป์